

Quantummechanica 2 (NS-356b)

8 november 2005

Opgave 1. Spin

Vind de eigenwaarden en een orthonormale basis van eigentoestanden van de Pauli-matrix

$$\sigma_y = \begin{pmatrix} 0 & -i \\ i & 0 \end{pmatrix}.$$

Veronderstel nu dat een deeltje in de spin-toestand $\begin{pmatrix} \alpha \\ \beta \end{pmatrix}$ is, met α en β twee willekeurige complexe getallen die voldoen aan $|\alpha|^2 + |\beta|^2 = 1$. Wat is de kans om bij meting van $S_y = \frac{\hbar}{2}\sigma_y$ de waarde $\frac{\hbar}{2}$ te vinden?

Opgave 2. Onzekerheidsrelatie

Beschouw een één-dimensionaal deeltje in een potentiaal

$$V(x) = \begin{cases} 0 & \text{als } 0 < x < a, \\ \infty & \text{elders} \end{cases}$$

- Bepaal de genormaliseerde (tijsonafhankelijke) eigenfuncties $\psi_n(x)$.
- Bereken de verwachtingswaarden $\langle X \rangle$ en $\langle P \rangle$ in de eigentoestanden $\psi_n(x)$. [Indien u het juiste antwoord kan bepalen zonder een berekening te doen, is dat ook goed. Motiveer dan wel uw antwoord.]
- Bereken ook $\langle (\Delta X)^2 \rangle$ en $\langle (\Delta P)^2 \rangle$. De definities zijn dat $\Delta A \equiv A - \langle A \rangle$, met $\langle (\Delta A)^2 \rangle = \langle A^2 \rangle - \langle A \rangle^2$.

Verifieer de onzekerheidsrelatie $\langle (\Delta X)^2 \rangle \langle (\Delta P)^2 \rangle \geq \frac{\hbar^2}{4}$. Wat is het resultaat voor de grondtoestand?

Opgave 3. Impulsmoment

In de theorie van het impulsmoment voldoen de ladderoperatoren aan

$$J_{\pm} |j, m\rangle = \sqrt{(j \mp m)(j \pm m + 1)} \hbar |j, m \pm 1\rangle,$$

met $-j \leq m \leq j$. Beschouw nu een deeltje met spin 1, i.e. $j = 1$.

- Bereken de matricelementen van $J_y = (J_+ - J_-)/2i$ in de basis $\{|1, m\rangle\}$. Schrijf het resultaat voor J_y als een 3×3 matrix.
- Bereken, via de machtreeks van de exponent, de matricelementen

$$D_{m'm}^{(j=1)} \equiv \langle 1, m' | e^{-iJ_y \phi / \hbar} | 1, m \rangle,$$

waarbij ϕ een hoek is die de rotatie over de y -as beschrijft.

- Naar welke toestanden transformeren de kets $|1, 1\rangle$ en $|1, -1\rangle$ onder een rotatie rond de y -as over een hoek $\phi = \pi$? [Ook hier is het mogelijk het antwoord te bepalen zonder gebruik te maken van vorige berekening.]